

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

ATVEJO ANALİZÉ - TAS® 38 Nematerialus turtas

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ATVEJO ANALIZĖ – 38-asis TAS „Nematerialus turtas“

Ivadas

Nematerialusis turtas sudaro didelę ūkio subjektų investicijų dalį ir yra labai svarbus jų veikimui ir plėtrai. Tačiau ne visi nematerialūs straipsniai gali būti pripažinti turtu. Todėl svarbu suprasti, kaip investicijos į nematerialųjį turtą veikia ūkio subjekto finansines ataskaitas.

Šios atvejo analizės tikslas – įvertinti ir ištirti ar/ir kada patirtos išlaidos susijusios su nematerialiuoju turtu gali būti priskiriamos prie nematerialaus turto vertės bei aptarti poveikį finansinės būklės ir pelno (nuostolių) ataskaitoms.

Atvejo informacija

Jūs dirbate ūkio subjekto „Prepare for the future“ apskaitos skyriuje, ūkio subjektas veiklą vykdo automobilių pramonėje ir skiria didelę biudžeto dalį inovacijų ir plėtros veiklai. Ūkio subjekto strategija grindžiama kokybe ir naujovėmis. Plėtros skyrius atlieka didžiąją dalį, su šia strategija susijusių, veiklų. Plėtros skyrius yra atsakingas už personalo parengimą būti novatoriškiems ir gaminti aukštos kokybės produktus, vykdyti kampanijas, skirtas skatinti ir viešinti ūkio subjekto novatorišką dvasią, bei kurti projektus, skirtus naujiems produktams ar naujiems komponentams, kurie pagerina esamus produktus. Kai toks projektas yra orientuotas į konkretų komponentą ar produktą, jis įgauna projekto numerį ir yra pradedamas vertinti atskirai.

Pateikiamos plėtros skyriaus išlaidos 20X1 metais (visos sumos nurodomos piniginiiais vienetais – PV):

Išlaidos	Projektas X3206	Projektas X3207	Bendrosios išlaidos	Iš viso
Medžiagos, PV	500	1 200	800	2 500
Paslaugos, PV	300	2 000	8 300	10 600
Atlyginimai, PV	1 200	2 400	4 700	8 300
Kitos išlaidos (nuoma, komunalinės paslaugos ir kt.), PV	480	680	3 720	4 880
Iš viso, PV	2 480	6 280	17 520	26 280

Šis skyrius valdomas kaip išlaidų centras, ir net jei vadovybė labai remia investicijas į inovacijas, skyriaus vadovui kasmet tenka 20 000 PV biudžetas sąnaudoms padengti, kurias jis patiria. Šiuo sąnaudų biudžetu generalinis direktorius ketina paskatinti skyrių labiau įsitraukti į naudingus projektus (kurie dažniausiai sukuria turtą; turto amortizacija nėra paskirstoma skyriui).

Plėtros skyriaus vadovas prašo įvertinti 20X1 metų išlaidas ir nustatyti sumas, pripažintas tų metų sąnaudomis. Plėtros skyriaus vadovas pateikia informaciją apie skyriaus veiklą:

„20X1 metai skyriui buvo labai geri ir tikiuosi, kad didžioji mūsų darbo dalis taps turtu. Esu tikras, kad įvykdysime šių metų biudžetą.

Dirbome su dviem projektais:

- Projektu X3206 siekiama patobulinti AlfaJ3 automobilių modelio durų uždarymo mechanizmą. Projektas buvo pradėtas praėjusiais metais ir pasirodė esąs sėkmingas kovo 1 d. Medžiagų ir paslaugų išlaidos buvo patirtos sausio mėnesį, o atlyginimų ir kitos sąnaudos patirtos per visą laikotarpį vienodai.

- Projektas X3207 pradėtas kovo 1 d. ir susijęs su nauju elektromobilių prototipu. Techninis įgyvendinamumas, ketinimai ir gebėjimas užbaigti projektą buvo numatytas rugpjūčio 1 d. Visos išlaidos patirtos per visą laikotarpį vienodai.

Siekiant sumažinti gamybos klaidų skaičių, darbuotojams buvo surengti mokymai. Mokymai kainavo 3 000 PV ir ši suma įtraukta į paslaugų eilutę, bendrosioms išlaidoms.

Taip pat buvo surengta didelė kampanija, skirta skatinti ūkio subjekto novatorišką dvasią. Kampanijos surengimo savikaina sudarė 2 500 PV ir buvo įtrauktos į paslaugų eilutę, bendrosioms išlaidoms.

Tikiu, kad šie du projektai atneš reikšmingos naudos ūkio subjektui.

Mano atlyginimas (įtrauktas į atlyginimų eilutę, skirtą bendrosioms išlaidoms) buvo 200 PV per mėnesį. Apie 10 % laiko praleidau prižiūradamas projektą X3206, o apie 20 % – projektą X3207.“

Klausimai diskusijai

1. Kokie yra nematerialiojo turto pripažinimo kriterijai?
2. Kaip nustatyti nematerialiojo turto vertę ir sąnaudų, atsirandančių dėl plėtros skyriaus veiklos išlaidų, 20x1 metams dydį?

ATVEJO ANALIZĖS SPRENDIMAS – 38-asis TAS „Nematerialus turtas“

1. Nematerialusis turtas – tai identifikuojamas nepiniginis turtas, neturintis fizinės esminės reikšmės. Turtas pripažįstamas, kai jis atitinka turto apibrėžimą (esami ekonominiai išteklių, kuriuos ūkio subjektas kontroliuoja dėl praeities įvykių (KFAS 4.3 straipsnis)). Ekonominis išteklius yra teisė, kuri gali duoti ekonominės naudos (KFAS 4.3 straipsnis). Be to, 38-asis TAS apibūdina tris svarbiausius nematerialiojo turto bruožus: identifikavimas; kontrolė (galia gauti naudos iš turto); būsima ekonominė nauda (pvz., pajamos arba mažesnės būsimos išlaidos).

2. Plėtros skyriaus veiklą sudaro:

- Mokymo veikla – išlaidos negali būti pripažintos turtu – neužtikrinama darbuotojų ir būsimos naudos iš kvalifikuoto personalo kontrolė.

- Rinkodaros veikla – išlaidos negali būti pripažintos turtu, nes yra neapibrėžtumas dėl būsimos naudos.

- Mokslinių tyrimų ir plėtros veikla – tyrimai (bendrieji dokumentai, rinkos ir konkurentų produktų analizė) įtraukiami į bendrąją kategoriją ir visos šios išlaidos yra įtraukiamos į sąnaudas. Plėtros veikla vykdoma konkrečioms projektams ir yra įvardijama kaip tokia. Tačiau ne visos plėtros išlaidos gali būti pripažįstamos turtu. Turi būti laikomasi pagrįstumo kriterijų, ir ūkio subjektas turi įrodyti ketinimą ir gebėjimą užbaigti projektus. Kapitalizacija (turto pripažinimas) pradedama tada, kai įvykdomi minėti kriterijai.

Kovo 1 d. įvykdomi visi projekto X3206 turto pripažinimo kriterijai, todėl kapitalizavimas pradedamas nuo šios datos.

Projekto X3206 nematerialiojo turto ir sąnaudų vertės (visos sumos nurodomos piniginiiais vienetais – PV):

Išlaidos	Išlaidos iš viso, PV	Nematerialusis turtas, PV	Sąnaudos, PV
Medžiagos	500 – sunaudota sausio mėn.		500
Paslaugos	300 – patirta sausio mėn.		300
Atlyginimai	1 200 – patirta tolygiai	$1\,200 \times 10 / 12 = 1\,000$	$1\,200 \times 2 / 12 = 200$
Kitos išlaidos (nuoma, komunalinės paslaugos ir kt.)	480 - patirta tolygiai	$480 \times 10 / 12 = 400$	$480 \times 2 / 12 = 80$
Vadovo atlyginimas	$200 \times 10 \% \times 12 = 240$ – patirta tolygiai	$240 \times 10 / 12 = 200$	$240 \times 2 / 12 = 40$
Iš viso		1 600	1 120

Projektas X3207 pradėtas kovo 1 d., todėl su šiuo projektu susijęs darbas trunka 10 mėnesių. Įgyvendinamumas įrodytas rugpjūčio 1 d., praėjus 5 mėnesiams nuo įkūrimo. Todėl tik pusę laikotarpio sudaro veikla, kuri buvo vykdoma projekto įgyvendinimo metu.

Turto ir sąnaudų vertės nustatytos pagal projektą X3207 (visos sumos nurodomos pinigiais vienetais – PV):

Išlaidos	Iš viso išlaidos, PV	Nematerialusis turtas, PV	Sąnaudos, PV
Medžiagos	1 200	600	600
Paslaugos	2 000	1 000	1 000
Atlyginimai	2 400	1 200	1 200
Kitos išlaidos (nuoma, komunalinės paslaugos ir kt.)	680	340	340
Vadovo atlyginimas	200 x 20% x 10 = 400 – patirta tolygiai	200	200
Iš viso		3 340	3 340

Apibendrinant galima pasakyti, kad nematerialiojo turto, kuris buvo pripažintas per laikotarpį, susidarius dėl dviejų projektų, vertė (kaip plėtros išlaidos) yra: 1 600 PV + 3 340 PV = 4 940 PV. Bendros skyriaus išlaidos yra 26 280 PV. Todėl plėtros išlaidų suma 4 940 PV kapitalizuojama kaip turtas, o likusi 21 340 PV įtraukiama į sąnaudas. Ši suma nežymiai viršija 20 000 PV metinį sąnaudų biudžetą, už kurį atsakingas vadovas. Geresnė kontrolė ateityje turėtų padėti vadovui pasiekti savo tikslą.